

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Hvad skal vi gjøre, at vi kan arve det evige Liv? Aftensangsprædiken paa Femte Søndag efter Paaske

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Hvad skal vi gjøre, at vi kan arve det evige Liv? Aftensangsprædiken paa Femte Søndag efter Paaske", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1813_209-intro-shoot-idm119.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Modtagelse

Tilhørerne

Prædikenen gjorde ikke noget positivt indtryk på tilhørerne den 23. maj 1813. I et brev til Grundtvig berettede flådeofficeren Stibolt fra sine venner, som havde hørt prædikenen, at "Deres Udtale, Andstand og Manerer [var] ganske forskellige fra Prædikestolen", "de kunde blive anstødelige, og betage den ærefrygt som skyldes ved at høre Guds Ord forkynde" (Grundtvig 1924, s. 178). Stibolt var ellers velvillig overfor Grundtvig, og han er ikke den eneste sympatisør, som bemærkede, at Grundtvigs "ydre Foredrag og hele Optræden" på prædikestolen i disse år virkede "manieret, ja paataget og affecteret" (Lange 1905, s. 63). Dette stilistiske indtryk forstærkes for nutidige læsere af samtidens højtidelige prædikestil (se indledningen til dimisprædiken 1810, afsnit 3.3.2). Den citerede teologistuderende Alexander Lange skelnede imidlertid Grundtvigs "frastødende" fremførelse fra hans beundringsværdige "ufravigelige Benyttelse af bibelsk Talebrug og Udtryk". Denne "uafbrudt[e] Kjæde af sammenhæftede Bibelsprog" var for Lange en kærkommen afveksling fra hovedstadens mange etablerede prædikanter, der velnok var "veltalende" og "blomsterrig[e]" og leverede "poetiske Malerier af Døden og deslige, [men] af Christendom" var der "neppe synderligt Spor" (Lange 1905, s. 62 f.).

Læserne

Den trykte prædiken blev ikke omtalt i nogle af de mange øvrige breve til Grundtvig fra hans sympatisører rundt om i landet, men nogle har formentligt læst den. Da Grundtvig i efteråret 1813 flyttede til hovedstaden, vandt han snart en tilhørerskare for sine aftensangsprædikener, der på trods af det sene tidspunkt efterhånden blev så stor, at der i 1816 var økonomi i at trykke den planlagte samling *Bibelske Prædikener*.

En betragtelig del af Grundtvigs tilhørere i 1813-1815 har nok mindet om skræddermester Hans Christian Ley, en pietistisk sympatisør fra middelklassen. Grundtvig vakte hurtig modvilje hos Gøricke, den tyske præst ved Garnisons menighed, men han fortsatte med at prædike her, i hovedstadens næstmindste menighed (Nygård 1889, s. 364). Provsten H.G. Clausen og byens førende præster åbnede ikke deres kirker for Grundtvig. Deres officielle klager over hans angiveligt sekteriske agitation øgede presset på Grundtvig, der bl.a. fik afslag på ansøgningen om at blive kapellan ved Garnisonskirken (Rønning 1908, s. 87-90).

I december 1815 reagerede Grundtvig på presset ved at erklære, at han ikke længere at ville prædike i hovedstaden.